

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

JAVORNÍK (okr. Šumperk)

Tvrziště. 14.-15. stol. Zjišťovací výzkum.

K ověření výsledků geofyzikálního měření lokality v roce 1984 přistoupilo jesenické muzeum v letech 1989-1994 plošným zjišťovacím výzkumem. Výkopy bylo ročně získáno 1000-2500 artefaktů, převážně zlomků keramiky. Výsledky výzkumu jsou ve fázi závěrečného zpracování. V roce 1995 byly před zahrnutím zkoumané plochy a úpravou terénu tvrziště odstraněny kontrolní profily z předchozích let. Získaný materiál znamenal, až na výjimky, spíše jen kvantitativní přínos. Je možno se zmínit o nálezů několika zlomků dna se značkou (čtvrcený kruh), především o drobné plastice- koničku (Brachtl 1996, 287 - 290). Tato dětská hračka byla získána při odstraňování kontrolního profilu mezi sondami B 2/92 a A 2/93 v hloubce kolem 200 cm od povrchu. Z bezprostřední blízkosti plastiky se podařilo získat několik fragmentů keramiky, které mohou pomoci při dataci. Při odstraňování profilu došlo k odlomení pravé zadní nožky koníka, avšak zlomek byl zpětně nalezen. Hlava koně je v profilu výrazně skloněna a v čelním pohledu asymetrická. Plastika je vytvořena ve volné ruce, což dokládá řada průvodních znaků na jejím povrchu. Šije se hřívou je modelována prostým smáčknutím mezi dvěma prsty, přičemž se do vlhké hlíny otiskly papilární linie hrnčířova palce. Levá polovina hřivy je zdůrazněna šesti šikmými rýhami, které plasticky naznačují svazky žíní. Plastičnost anatomie těla koně je na levé straně zdůrazněna mělkým promáčknutím. Z válcového tělívka byly vytaženy široce rozkročené nohy, ukončené naznačeným kopýtkem. Horní část zadních partií těla nese šiký ostrý vryp. V jeho blízkosti se po pravé straně nachází menší přehyb, který však nelze patrně interpretovat jako náznak lenůšku. Anonymní tvůrce hračky se na svém výrobku "podepsal" otisky prstů nejen na hřívě, ale i nad kopýtky. Plastika o rozměrech max. v. 63 mm a max. d. 54 mm je slabě pálena do světlejší béžové barvy a neglazována. S přihlédnutím k průvodní keramice a písemným zprávám je možno plastiku datovat do 14. - první čtvrtiny 15. století.

Zdeněk Brachtl, OVM Šumperk - pracoviště Jeseník

Literatura:

Brachtl, Zdeněk. 1996: Keramická středověká plastika konička z Javorníku - Vsi. Vlast. věstník moravský 3/1996, 287 - 290.

Resumé:

Javorník (Bez. Šumperk). Festungsstätte. 14. - 15. Jh. Vorläufige Sondierung.

JAVORNÍK - VES (okr. Šumperk)

U kostela sv. Kříže. Drobné opevněné sídlo. Středověk. Zjišťovací výzkum.

V letních měsících r. 1994 proběhla šestá (závěrečná) etapa zjišťovacího výzkumu drobného opevněného sídla v Javorníku-Vsi. V návaznosti na závěry jednání odborné komise bylo přistoupeno k položení sondy A1/94 o rozměrech 6 x 4 m. Kulturní vrstva o mocnosti 10-20 cm se nacházela až 180 cm od stávajícího terénu. Uprostřed sondy se podařilo objevit 4 m dlouhý pás základových kamenů. Dále bylo položeno několik mikrosond v místech starších fází výzkumu. V průběhu prací se podařilo získat kolem 1000 fragmentů keramiky. Železné artefakty jsou zcela amorfní, osteologický materiál nečetný. Paleobotanické vzorky byly předány RNDr. E. Opravilovi do Opavy. Rozborem byla zjištěna přítomnost jedle bělokoré, buku lesního, dubu, lípy, jasanu ztepilého a střemchy hroznovité.

Zdeněk Brachtl, OVM Šumperk-pracoviště Jeseník